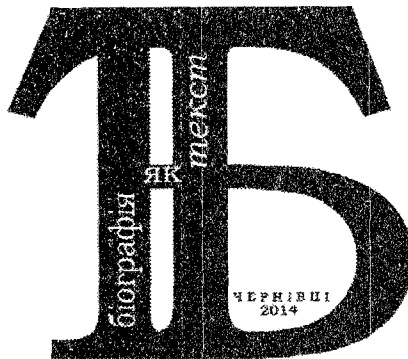

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА
Кафедра зарубіжної літератури та теорії літератури

БІОГРАФІЯ ЯК ТЕКСТ

Матеріали XI Міжнародної естетикологічної конференції

(16-17 жовтня 2014 року)

ЧЕРНІВЦІ
2014

Природу произведения Ю. Казакова отличает многообразие жанровых слоев: романный, новеллистический, лирико-философский, художественно-биографический, литературоведческий – которые представлены в синкретическом типе соединения в рамках малой повествовательной формы.

• **Тверітінова Тетяна Іванівна**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри світової літератури Київського університету імені Бориса Грінченка

Автобиографизм творчества Ш. Бронте

В настоящее время можно с уверенностью сказать, что биография английской писательницы Ш. Бронте известна всем. С момента выхода в свет романа «Джен Эйр» (1847), сделавшего его автора знаменитостью, в литературных и читательских кругах возникает интерес к личности самой писательницы и ее творчеству. Особого внимания заслуживают исследования, посвященные проблемам авторской субъективности и автобиографичности образов в творчестве Ш. Бронте: это работы А. Суинберна, Т. Рида, М. Цебриковой, О. Петерсон, А. Будагян, В. Ивашевой, Е. Соколовой, Е. Бессараб. По мнению зарубежных исследователей В. Вулф, Мисс Хемпри Ворд, единственной привлекательной чертой творчества писательницы является наполненность романов собственной персоной автора, сосредоточенного на себе и ограниченного собой. Материал биографии «затворницы Хоурта» (В. Ивашева) в сопоставлении с ее произведениями позволяет выявить сквозной автобиографизм творчества Ш. Бронте.

К сожалению, наиболее изученным произведением Ш. Бронте остается «Джен Эйр», а три другие ее романа – «Учитель», «Шерли», «Виллет» – еще продолжают оставаться за пределами исследовательского внимания, хотя они также репрезентуют биографические факты писательницы. Цель нашего исследования заключается в том, чтобы выявить черты автобиографизма как эстетико-стилистического принципа построения художественного мира романистики Ш. Бронте.

Четыре романа писательницы – это четыре плоскости, в которых она, отображая реальность прошлого или настоящего, описывает собственную жизнь и вносит коррективы. Проанализировав творчество Ш. Бронте, можно выделить в нем сюжетные составные ее романов, в которых прослеживаются автобиографические черты.

В найбільшій мірі автобіографізм прослідковується в останньому романі «Виллет» (1853), в основу якого були покладені спогади про брюссельський період свого життя і о сильному почутті до К. Егеру.

• **Ткаченко Роман Петрович**, кандидат філологічних наук, докторант кафедри нової української літератури Київського національного університету імені Тараса Шевченка

В. Сухомлинський у повісті І. Цюпи «Добротворець»

Повість В. Сухомлинського висвітлено на сторінках багатьох творів української літератури ХХ ст., однак художній образ педагога не здобувся на ґрунтовний літературознавчий аналіз. Слава прийшла до В. Сухомлинського ще за життя. Проте більшого розголосу в СРСР ім'я видатного педагога набуло вже після його смерті, в 70-х рр. ХХ ст. Життя та діяльність В. Сухомлинського стали предметом зображення у радянській «іконографії», засобом ідеологічного впливу.

Війна – вузловий момент життєпису В. Сухомлинського у повісті І. Цюпи, як і в радянській історії в цілому. Війна постає концентрованим виразником тих явищ, в коло яких її художньою логікою вписано: холод, злидні, сніг, крига, смерть, задріст, духовна нищість, відчуженість. Війна – це образ випробувань, які судилося зазнати протагоністу. Віра в людину і поступ визначила життєствердний зміст творчості головного героя.

Незважаючи на прагнення автора створити повнокровний і суперечливий художній світ, повість має ознаки естетики кічу. З відомих причин основи радянського ладу в творі критиці не підлягають. Тому «телеологія» мислення В. Сухомлинського видається стандартною, тривіальною, безлікою: суспільство на засадах марксизму-ленінізму. Невипадково у назві повісті зазначено не стільки інтелект, скільки геній діяльної доброти. Тоталітарний кіч тримається на тиражованих почуттях і ситуаціях: спогади про перше кохання, вдячна батьківщина і вихованці, сувора і справедлива влада, «ніхто не забутий, ніщо не забуде», «лицарі без страху і догани», конкретизований, однозначний образ ворога тощо. Повість І. Цюпи «Добротворець» – це досить вдала популяризація ідей видатного педагога, і не завжди переконлива художня спроба втиснути непересічну особистість в рамки епохи, ідеології, стандартної поведінки.